

Viktigt att vara förutseende

Pensionärsklubben vill hjälpa sina medlemmar att trygga sin intressen på ålderns höst genom att i god tid vidta de åtgärder som behövs då den egna förmågan att fatta besluta börjar svikta. Kotkas pensionärsklubb har genom Arno Wirzenius försorg under en längre tid producerat material som är till stor hjälp då olika dokument skall produceras, t. ex. testamenten, intressebevakningsfullmakter, digitestamente och uttryck av vårdvilja. Pensionärsklubben framför sitt varma tack till Arno för att vi ta del av Kotkas fina dokumentation.

Testamente

Testamentet skrivs för dödsboet. Andra användare är skattemyndigheterna och också de som köper egendom av dödsboet. **Dödsboet, skattemyndigheter**

I alla dessa fall är det frågan om lugna situationer, det är inte tidsbrist.

Det är naturligt att språket är personens modersmål.

Intressebevakningsfullmakt

Fullmakten skrivs för att användas i många situationer där fullmakten behövs. I de allra flesta fallen är det rutin, det räcker att se att fullmakten är i kraft och att dess giltighetsområde är tillräckligt. Därför är det bäst att ha giltigheten klargjord i början av pappret så att läsaren inte behöver läsa genom hela pappret. **Många rutinläsare, några noggranna**

Läsarna är många. För en svenskspråkig gäller det att en del av läsarna har bristande kunskap i svenska. Därför kunde det vara bekvämast i användning att fullmakten är skriven på **två språk**, svenska och finska. **Både svenska och finska?**

För en liten del av läsarna gäller det att ha med speciella rättigheter, t.ex. för banken, gällande gåvor, fastigheter och andra saker. Dessa läsare har tid att läsa hela pappret.

Fullmakten kan innehålla bindande instruktioner åt den fullmäktige, och speciella rättigheter inkluderade i fullmakten. Det är kanske klarast att ta med sådana under egna rubriker, så att rutinanvändning är lätt.

Vårdvilja

Vårdviljan har två klart olika användningsområden:

- långtidsvård; och
- akutvård.

Dessa två har olika krav på uppläggningsen.

För **långtidsvård** används pappret för planering av långtidsvård. Då kan man ha med många detaljer. Också omvårdnad och andra önskemål kan vara en del av långtidsvården. Omvårdnad kan väl vara ett separat papper, [omvårdnadsvilja](#) (se nedan), men i så fall är det bra om det pappret nämns i vårdviljan. För långtidsvård är det normalt frågan om vård i hemkommunen och för detta ändamål kunde man skriva det på **modersmålet**, för långtidsvård skall ges på modersmålet. Men se också nedan, samma vårdvilja skall också fungera för akuttvård.

**Inte bråttom
kanske också
omvårdnad**

Om en patient som får långtidsvård förolyckas eller får en allvarlig sjukdom överförs patienten ofta till akuttvård som är specialiserad på sådant.

Akuttvård ges oftast efter en olycka eller en plötslig allvarlig sjukdom, t.ex. hjärninfarkt eller lunginflammation. Sådant kan hända var som helst, också på resa. Vårdviljan skall vara tillgänglig och användbar också då. En långvårdspatient överförs oftast till akuttvård för vård efter en olycka eller en plötslig allvarlig sjukdom. Akuttvården tar inte, och skall inte ta hänsyn till omvårdnad.

**Bråttom
kort och klar
inte omvårdnad
två språk**

Vårdpersonalen för akuttvård har inte tid att läsa långa papper, ibland endast sekunder eller högst någon minut.

Med nutida vårdpersonal från andra länder kan ett enspråkigt svenskt papper vara ett stort hinder. Akuttvården nästan i östra Finland med ryskfödd läkare och portugisiska skötare är kanske inte det bästa stället att kräva vård på modersmålet svenska.

För akuttvården skall vårdviljan vara kort, klar, användbar direkt utan tolkningar, och inte innehålla något annat än bindande instruktioner om vård. Omvårdnad och önskemål är direkt störande element för vårdpersonalen.

Om akuttvård skall ges utomlands kan det vara behövt att också försäkringsbolaget har kännedom om vårdviljan om det är involverat.

Som sammanfattning kan man säga att akuttvårdens krav borde följas. Önskemål och omvårdnad bör heli innehållas i andra dokument.

Omvårdnadsvilja

Omvårdnad är här saker som bostad, mat, sysselsättning, preferenser för dagligt liv, osv. En omvårdnadsvilja kan innehålla dels bindande instruktioner, dels önskemål som inte är bindande.

**Både bindande beslut
och önskemål
inte bråttom**

De bindande instruktionerna är ofta avsedda för den person som sköter [intressebevakningen](#), t.ex. plats och kostnader för omvårdnaden. Som helhet är en omvårdnadsvilja mest avsedd för långvårdspersonal och kan därför vara på modersmålet.

En omvårdnadsvilja läses då långtidsvård planeras, en långsam process, och därför behöver den inte vara kort. Den bör nog vara klar, såsom alla papper av denna typ.

Digitestamente

Den som får i uppgift att genomföra digitestamentet (fullmäktig) är ett viktigt val. Digitestamentet kan innehålla ingående detaljer om alla de tjänster som skall behandlas

eller avslutas. Andra som behöver t.ex. fullmakter är tjänsteorganisationer för avslutning av tjänster om inloggningsuppgifterna inte räcker till.

De tjänster och andra saker som behandlas i ett [digitestamente](#) kan vara många. Det kan vara onödigt eller oförsiktigt att ge ut all denna information åt alla tjänsteorganisationer. Därför är det kanske bäst att formulera digitestamentet som ett dokument avsett endast för den fullmäktige. Fullmakterna kan vara separata papper, ett för varje relevant tjänsteorganisation.

4.1.2018